

• SAHİBİ :

TÜRKİYE İSLAM
ENSTİTÜLERİ TALEBE
FEDERASYONU ADINA
GENEL BAŞKAN

MAHMUT ÖZAKKAŞ

• YAZI İŞLERİ
MÜDÜRÜ

CAHİT BALTACI

BU SAYIDA

ÇIKARKEN	İSLAM MEDENİYETİ
KUR'AN : Müslümanların Mukaddes Kitabı	Prof. M. HAMİDULLAH
İSLAMDA TEFERKÜR	Fahir BÜYÜKKÖRÜKÇÜ
YA İLÂHÎ (Şiir)	H. Nusret ZORLUTUNA
YAHYA B. MUAZ ER - RAZÎ	Dr. A. Suphi FURAT
MEDENİYET TARİHİNDE İSLAM MEDENİYETİNİN YERİ	M. Zekâi KONRAPA
FATİH'DEN (Şiir)	F. S. Mehmed HAN
ŞEMSEDDİN SÂMÎ	~~.....~~ V. ERTAN
OKULLARIMIZDA DİN VE AHLÂK EĞİTİMİ	Doç. Nurettin TOPÇU
İSLAM'DA HUKUK ARAŞ- TIRMALARI	Dr. Y. Ziya KAVAKÇI
İSLAM'DA VERGİ HUKUKU- NUN TEKEVVÜNÜ	Dr. Salih TUĞ
İSLAM İDEALİZMİ	Faik TÜRKMEN
İSLAMÎ TÜRK EDEBİYA- TINA GİRERKEN	Dr. Necla PEKOLCAY
DOĞUM KONTROLÜ VE NÜ- FUS PLÂNLAMA	Dr. Asaf ATASEVEN Dr. Gülsen ATASEVEN
SİNEMA SİLÂHTİR	Yücel HEKİMOĞLU
YÜKSEK İSLAM ENSTİTÜ- SÜ ÖĞRENCİSİNE (Şiir) ...	Ah Ulvi KURUCU
İSLAMÎ TÜRK EDEBİYATI HABERLER	Doç. Dr. M. K. BİLGEĞİL İSLAM MEDENİYETİ

İDAREHANE

Türkiye İslâm Enstitüleri Talebe Federasyonu Genel Merkezi
Nuruosmaniye Caddesi No: 82/2
Tel. : 22 46 02

CAĞALOĞLU — İSTANBUL

Haberleşme Ve Havale Adresi :
İSLÂM MEDENİYETİ, P.K. : 1315

S İ R K E C İ

TEMSİLCİLERİMİZ

Ankara : T.İ.H.O.M.C.F. Genel Başkanı : **ŞÜKRÜ ÖZTÜRK**
Konya : T.İ.E.T.F. İkinci Başkanı : **A. EKREM GENÇ**
Kayseri : T.İ.E.T.F. Mah. İcr. Kom. Baş. : **İ. HACİVAT**
İzmir : T.İ.E.T.F. Mah. İcr. Kom. Başkanı : **O. ÇETİN**

TEKNİK KADRO

Dış Münasebetler : **Mahmut ÖZTÜRK**
Sekreter : **Ressam :**
Erdogan ATAK **Gürbüz AZAK**
Dizgi ve Baskı : **T A N M A T B A A S I — İSTANBUL**
Yıl: 1 — Sayı: 1 — İkinci Baskı
Basıldığı tarih: 16 Ağustos 1968

ABONE

Yıllık : 12 sayı, 30. TL.

Altı Aylık : 6 sayı, 15. TL.

Öğrencilere % 20 Tenzilat yapılır.

Yabancı Memleketlere İki katı.

Bir sayısı : 250 Kuruş.

İLÂN TARİFESİ

Dış Kap.: 2 renk 2.500 TL.

Tek renk 2.000 TL.

İç Kapak: 2 renk 1.500 TL.

Tek renk 1.000 TL.

Renkli ilân sahifesi :

Tamamı : 1.200 TL.

1/2 : 750 TL.

1/4 : 400 TL.

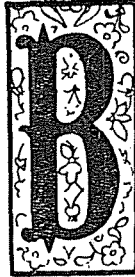
1/8 : 250 TL.

Mecmuamızdaki yazılar me'haz gösterilmeden alınmaz.
Gönderilen yazılar basılsın basılmasın iade edilmez.

Neşriyat • Tenkid • Tahlil

Doç. Dr. M. Kaya
BİLGEĞİL

İslâmî Türk Edebiyatı

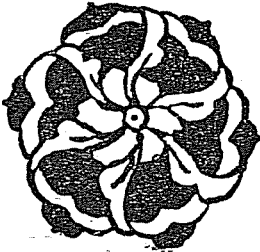
undan birkaç ay önce, Dr. Neclâ Pekolcayın «İslâmî Türk Edebiyatı» adını taşıyan kıymetli bir kitabı intişar etti. Başlangıçtan XV inci yüzyıl ortasına kadar devam eden dinî edebiyat faaliyetini içine aldığına göre, kitap, mutasavver eserin birinci cildini teşkil ediyor.

Nefis bir kapak içinde itinalı bir baskının vücudunda getirdiği kitap, üç kısma ayrılmış: Edebiyat tarihi, metin tetkiki, yazmalara ait fotoğraflar.

176 sayfa tutan birinci kısmın 29 uncu sayfaya kadar süren parçası, İslâmî Türk Edebiyatı'nın sözlü mahsullerine tahsis edilmiş. Burada Satuk Buğra Han Destanı, Manas Destanı, Çengiznâme söz konusu ediliyor.

Müellif, yazılı mahsullere, Gazneliler sahası hakkında bir icmalden sonra giriyor: Bu sahada yetişen şairlerden Minûçihri ve Ferruhî hakkında bilgi verilmiştir. Bunları, Karahanlılar sahası takibetmektedir: Kutadgu Bilig, Atabetü'l-hakayık, Divânü lûgati't-Türk lâyıkı veçhile anlatıldıktan sonra, Karahanlılar devresi edebiyatının son safhasına geçilmektedir.. Bunu, Harzîmsahlar devresi edebiyatı takib ediyor: Burada Ahmed Yasevî ile Hakîm Süleyman Ata gibi muakıpları üzerinde durulmuş, Kıssa-i Yusûf'a geçilmiş, Hacı Bektaş-ı Veli ve Bektaşilik hakkında bilgi verilmiştir. Bundan sonra, Selçukiler sahasına ait tarihi bir icmalle karşılaşıyoruz. Bu sahada yetişen şahsiyetlerden Yunus Emre, Ahmed Fakih ve Şeyyad Hamza üzerinde durulmuş; bu şahsiyetlerin eserlerine ait bilgi tafsil edilmiştir. Bunları halk için yazılmış Çağatay Edebiyatı mahsulleriyle ilgili diğer bir bahis takbediyor: Burada Rebguzi ve eseri, Muinü'l-mürîd ve müellifi, Nehcü'l-ferâdis ve müellifi üzerinde durulmuş; Seyf-i Serâyî'nin Gülîstan tercemesine dair bilgi verilmiştir

Mevlâna Celâlüddin Rûm'den itibaren yeni bir kısım başlamış oluyor; Burada Mevlâna, Sultan Veleđ, Âşık Paşa, Gülşehri, Ahmedî hakkında gereken bilgiler verilmiş; bu şahsiyet-

lerin eserleri, edebi hüviyetleri izah edilmiş; te'sirleri belirtilmiştir.

XIV üncü yüzyıl Azeri Edebiyatına dahil edilen Kadı Burhaneddin, Darir, Seyyid İmâdüddin Nesimi ayrı bir bölüm teşkil ediyor.

Kitabın edebiyat tarihi kısmı Mevlid ve Süleyman Çelebi ile bitiyor.

Gayet selis bir dille kaleme alınmış olan bu kısmın hususiyeti; sumulüne giren bahislerle ilgili malûmatı en emin şekilde aksettirmesi; gerektiği yerde tarih ve makalenin edebi hâdiselerin izahına mesnet olabilecek mütalâaları göz önüne sermesi, böyle umumi bir mahiyet arzeden eserlerin çoğunun mahrum bulunduğu, kronolojik tenkidi bibliyografya ile karşımıza çıkmasıdır. Almanca'dan Rusça'ya kadar kaç dille anlatılan konu ile ilgili neler yazılmışsa bu eserde onları toplu olarak görmek imkânını kazanıyoruz.

Kitabın metin tetkiki ile ilgili kısmı 179. sayfada başlıyor, 285. sayfaya kadar imtidat ediyor. Müellif incelemelere hazırlık bilgileri vermek suretiyle girmişti. Bazı lengevüstik terimlerinin izahıyla işe girişilmiş el yazması eserin nüsha tavsifi: nüsha-

lar arasındaki ehemmiyeti, dinî bir eserin edebî yönden incelenmesi; arüz bahir ve kalıpları; ebced hesabı, transkripsiyon alfabesi, mukayeseli ve tenkidli metin neşri bahislerinde çok faydalı bilgiler verilmiştir.

184. sayfadan 203. sayfaya kadar Kutadgu Bilig'le ilgili izahlar yer alıyor. Eserin birkaç satırlık takdiminden sonra birinci babından onbirinci babına kadar olan kısımlarına ait örnekler bazan aslı ve Türkiye Türkçesine çevrilmiş şekli veriliyor. Buradan Atabetü'l-Hakayık'a geçilmekte; Divân-ı Hikmet'in 3, 130, 135 inci sahifelerinden örnekler verilmektedir. Yunus Emre Divanı'ndan alınan parçalar: XIV. asır sonunda hazırladığı anlaşılabilir bir mecmuadan varak numarasına kadar teferruat gösterilmek suretiyle dercedilmiştir. Raif Yelkenci'ye ait nüshadan iktibas edilmiş parçalar da vardır. Aynı titizliği Şeyyâd Hamza'nın Destan-ı Yusuf aleyhi's-Selâm ve hâzâ - ahsenü'l - Kasâ'îl - Mübarekesi'nden alınan parçada da görüyoruz. Bundan sonra bir izahlar kısmı var.

Gâribnâme'den seçilmiş parçalarla tekrar metine dönülüyor. Bu hususta da Raif Yelkenci nüshası

esas ittihaz edilmiştir. Gâribnâme'nin başka bir nüshasından da bir gazel-ilâhi alınmış bulunuyor. Mantuku't-Tayr, İskendernâme, Şem'u Pervâne adlı eserlerde bu eserlerini, mahiyetini en iyi aksettirecek nüshalar seçilmiş bulunuyor.

Dr. Neclâ PEKOLCAY kitabının metin tetkiki kısmını bunlarla bırakmıyor: Atabetü'l-Hakayık, Divân-ı Hikmet, Yunus Divânı (Muhtelif nüshaları), Çarh-nâme Destân-ı Yusuf, Mecmuatü'n-Nezayir (British Museum nüshası) Mesnevi (Muhtelif nüshalar), Gâribnâme, Mantukü't-Tayr, İskendernâme, Tezkiretü'l-Evliyâ, Vesiletü'n-Necât gibi muhtelif eserlerin bazı sayfalarına ait fotoğrafları taşıyor.

Yüksek İslâm Enstitüleri için ders kitabı olarak hazırlandığı anlaşılabilir bu eser, ihtiva ettiği bahislerde liselerde edebiyat öğretmenliği yapan arkadaşlarımız için bir müracaat kitabı olarak da ayrı bir değer taşımaktadır.

İhtatalı bir bilgi, metodik bir çalışma, sabırlı bir gayret, titiz bir incelemenin mahsulü olan bu eserden dolayı Dr. Neclâ Pekolcay'ı tebrik etmek, benim için zevkli bir vazifenin edâsı olacaktır.

Bizim

ANADOLU

Yakında çıkıyor, bekleyiniz.